

SAŽETAK DOKTORSKE DISERTACIJE – DOCTORAL THESIS SUMMARY

ISSN 1330-7142

UDK: 631/.635+636/.638:330

DOI: 10.18047/poljo.22.2.11

Ključne riječi: upravljanje kvalitetom, konkurentnost, poljoprivredni subjekti

PRIMJENA MODELA UPRAVLJANJA KVALITETOM (TQM) U POVEĆANJU KONKURENTNOSTI POLJOPRIVREDNIH SUBJEKATA**THE APPLICATION OF QUALITY MANAGEMENT (TQM) TO ENHANCE THE COMPETITIVENESS OF AGRICULTURAL ENTITIES****Mr. sc. Jelena Kristić ⁽¹⁾****Doctoral thesis****Disertacija ⁽²⁾**

Posljednjih godina, u većini europskih i svjetskih država, upravljanje kvalitetom postaje svojevrsni novi segment menadžmenta i najvažniji činitelj tržišne opstojnosti te rasta i razvoja poslovnoga subjekta. U cilju utvrđivanja značajki učinkovitoga sustava upravljanja kvalitetom u poljoprivrednim subjektima te njihovog utjecaja na financijsku, ekonomsku i poslovnu uspješnost te konkurentnost poljoprivrednoga subjekta, provedeno je primarno istraživanje na uzorku od 248 ispitanika, reprezentanata hrvatskih poljoprivrednih subjekata. Rezultati istraživanja pokazuju kako je visoka razina primjene TQM modela u statistički značajnoj povezanosti s horizontalnom i fleksibilnom organizacijskom strukturom, definiranom misijom i vizijom, sustavnim uočavanjem promjena na tržištu, stabilnom podrškom top menadžmenta, osnaživanjem zaposlenika i njihovim uključivanjem u aktivnosti upravljanja kvalitetom, stvaranjem poslovnog okruženja koje podržava inicijative zaposlenih, korištenjem edukacija i treninga, mjerljivim ciljevima kvalitete, jasnom poimanju koncepta kvalitete, vrednovanjem i unapređivanjem poslovnih procesa, korištenjem proaktivnoga pristupa te orijentacijom na potrošača. Istraživanjem je dokazan utjecaj TQM-a na poboljšanje financijskih, ekonomskih i poslovnih rezultata, kao što je povećanje tržišnog udjela, cjenovne konkurentnosti, konkurentske prednosti, ukupne prodaje, uvođenja novih proizvoda, profitabilnosti, djelotvornosti korištenja inputa, izvoza, zadovoljstva potrošača, zadovoljstva zaposlenika te snižavanja troškova. Razumijevanje značenja i implementacije TQM-a korisno je u cilju postizanja i održivosti konkurentnosti poljoprivrednih subjekata. Rezultate korisnosti moguće je ostvariti samo uz koordiniranu sinergiju svih elemenata TQM-a.

In recent years quality management has become a new management segment and the most important factor in the market survival as well as in the growth and the development of business entities in most European and other countries worldwide. In order to determine characteristics of an efficient quality management system in agricultural entities and their impact on financial, economic and business performance and competitiveness, primary research was carried out on a sample of 248 respondents, i.e. the representatives of Croatian agricultural entities. The results of the research indicate there is a statistically significant relationship between a high level of TQM application and the horizontal and flexible organization structure, defined mission and vision, systematic observation of changes in the market, stable top management support, employee empowerment and their involvement in quality management activities, creating business environment that supports employee initiatives, education and training, measurable quality objectives, clear understanding of quality concept, business process evaluation and improvement, by using a proactive approach, and finally, orientation towards consumers. The study has found that TQM improves the financial, economic and business performance, i.e. increases market share, price competitiveness, competitive advantage, total sales, the introduction of new products, profitability, input use efficiency, exports, as well as employee and consumer satisfaction. Cost reduction is another advantage. Understanding the role of TQM is essential for gaining competitive advantage, which agricultural entities can achieve only through the synergy of all these elements.

Key-words: quality management, competitiveness, agricultural entities

(1) Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Poljoprivredni fakultet u Osijeku / Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Agriculture in Osijek, Kralja P. Svačića 1d, 31000 Osijek, Hrvatska / Croatia (jkristic@pfos.hr)

(2) Disertacija je obranjena na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Poljoprivrednom fakultetu u Osijeku 24.05.2016. godine pod mentorstvom izv. prof. dr. sc. Jadranke Deže / Doctoral thesis was defended at Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Agriculture in Osijek on 24th May 2016 tutored by Assoc. Prof. Jadranka Deže